

**КОМПЕТЕНЦІЯ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ
ПРАВОПОРЯДКУ (СЛУЖБИ ПРАВОПОРЯДКУ) У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ**

Гарантом національної та державної безпеки України є Збройні Сили України. Метою забезпечення національної безпеки є оптимальний її стан, який передбачає підтримання певного балансу між негативним впливом на її об'єкт і його здатністю подолати цей вплив або власними ресурсами, або за допомогою відповідних механізмів як спеціальних органів. Цей стан забезпечується системою як загальних об'єктивних і суб'єктивних умов (економічних, політичних, соціальних), так і спеціальних юридичних умов, засобів і процедур, які у своїй сукупності сприяють її забезпеченню [1, с. 137].

Під державною безпекою розуміють захищеність державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного та оборонного потенціалу, інформаційної сфери та державних таємниць від зовнішніх і внутрішніх загроз, розвідувальних, терористичних та інших протиправних посягань спеціальних служб іноземних держав, а також організацій, окремих груп та осіб.

Національна та державна безпека забезпечується системою державних органів, діяльність яких спрямована на охорону суспільного й державного ладу (конституційний лад), державну незалежність (державний суверенітет), територіальну цілісність (недоторканність кордонів), військового (оборонного), економічного і науково-технічного потенціалу

Поняття «національна безпека» і «державна безпека» не є тотожними. Національна безпека – це стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави від внутрішніх та зовнішніх загроз [2, с. 210].

Основи державної політики України в галузі національної безпеки визначені Концепцією національної безпеки України [3, с. 85].

Забезпечення національної безпеки є однією з головних функцій суспільства і держави. Складовими елементами національної безпеки є також суспільна безпека, правопорядок та більш вузькі галузі суспільних відносин у сфері національної безпеки, як-от: безпека праці, безпека дорожнього руху, безпека мореплавання,

авіаційна безпека, інформаційна, продовольча безпека, регіональна безпека та інші види й основні напрями державної політики в сфері державної безпеки, які вперше в історії України визначені Законом України «Про основи національної безпеки України» [4, с. 351]. Конституцією України (ст. 17) проголошено, що забезпечення державної безпеки і захист державного кордону покладається на відповідні правоохоронні органи та військові формування, організація й порядок діяльності яких визначається законом [5].

Державна безпека є важливою складовою національної безпеки і водночас є засобом забезпечення національної безпеки.

Основними суб'єктами забезпечення державної безпеки, на думку автора, є: Збройні Сили України, Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, Головне управління розвідки Міністерства оборони України, Міністерство внутрішніх справ України, Державна прикордонна служба України, Управління державної охорони органів державної влади і посадових осіб, Державна митна служба України, Державна податкова служба України, Державна служба спеціального зв'язку і захисту інформації України, внутрішні війська та військові формування ряду центральних органів виконавчої влади (Міністерства з надзвичайних ситуацій та ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, Міністерства транспорту та зв'язку України). Загальне керівництво у сфері національної та державної безпеки здійснює Президент України. Певні повноваження з питань управління і контролю діяльності суб'єктів національної та державної безпеки належать Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України та судовій гілці влади.

Збройні сили України – це військово формування, на яке відповідно до Конституції України покладаються оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканості [6, с. 496–497]. Готовність України до забезпечення державної безпеки, в т. ч. і до відбиття збройного нападу, що є головним завданням Збройних Сил України,

зумовлює необхідність здійснення з боку держави належного контролю за діяльністю військової організації держави як у мирний час, так і при веденні воєнних дій. Контрольні функції у сфері оборони має значна кількість державних органів, зокрема Верховна Рада України, Рада національної безпеки і оборони України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, органи прокуратури, судові органи України, окремі громадські організації.

Особливу компетенцію та повноваження має Військова служба правопорядку у Збройних Силах України – спеціальне правоохоронне формування.

Розглядаючи компетенцію і повноваження Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, необхідно зупинитися на змісті поняття «правовий статус», без розуміння якого неможливо усвідомити роль, місце та призначення Служби правопорядку. Слово «статус» у перекладі з латини означає становище, стан кого-небудь або чого-небудь [7], правове становище громадян виборних органів, державних і громадських організацій, підприємств, міжнародних організацій [8, с. 18–23].

Існують різні точки зору щодо питання співвідношення таких елементів статуту, як функції, повноваження та компетенція. Уявити функції Служби правопорядку відокремлено від її компетенції неможливо, оскільки функції є складовою частиною компетенції, яку необхідно розглядати в загальному (широкому) і власному (вузькому) розумінні. У загальному розумінні до компетенції належать функції, характеристика місця органу в системі управління, його завдань, суб'єктів відання, кола діяльності, відповідальності. У вузькому розумінні компетенція, як вважає І. Л. Бачило, – це права та обов'язки державного органу [9]. Б. М. Лазарев, навпаки, вважає, що функції управління не є юридичними явищами, тому вони не можуть бути елементом компетенції, а оскільки законодавство покладає на відповідні органи виконання управлінських функцій, то внаслідок цього у органу виникає право й обов'язок здійснювати зазначені функції. Такі права й обов'язки і є елементами компетенції органів управління [10, с. 144].

Ю. Н. Стариков розуміє компетенцію державного органу як «коло відання органу, межі його дії щодо здійснення функцій та вирішення завдань, це коло питань, передбачених нормативно-правовими актами, які правоздатний

вирішувати орган; до компетенції включаються повноваження органу, його відповідальність, правові засоби, форми та методи реалізації прав та виконання обов'язків. Повноваження – це права та можливості діяти в різних ситуаціях, функції та завдання, спрямовані на виконання компетенції органів» [11].

Компетенцію як сукупність юридично встановлених повноважень, прав і обов'язків конкретного державного органу чи посадової особи, що визначають його місце в системі державних органів, як правовий засіб (форму) суспільного розподілу праці з управління державою та суспільством характеризують О. Є. Кутафін і К. Ф. Шеремет [12].

Компетенція – це права та обов'язки органу, якими він наділяється для вирішення тих питань, що становлять предмет його відання, – визначають В. В. Кравченко та М. В. Пітцик [13]. Два складові елементи – предмети відання і визначені повноваження як зміст компетенції виділяє Ю. А. Тихомиров [14, с. 7]. Єдиної позиції щодо визначення сутності поняття «компетенція» серед учених немає, що обумовлено складністю самого поняття та, різнобічністю елементів, що його характеризують. На нашу думку, основними елементами компетенції є права (повноваження) та обов'язки.

Солоненко О. М. [15, с. 127] зазначає, що в законодавстві та в юридичній літературі досить часто вживають термін «повноваження» замість термінів і «права» та «обов'язки», розуміючи «права» як категорію, що дає можливість вибору під час розв'язання конкретного питання, а обов'язки – навпаки, як такі, що жорстко регламентують дії.

Дослідження сутності адміністративно-правового статусу Військової служби правопорядку у Збройних Силах України неможливе без з'ясування, основних напрямків її діяльності, які допомагають розкрити місце, роль та, соціальне призначення даного інституту.

Функції безпосередньо впливають на елементи організації суб'єкта військового адміністрування (компетенція, структура, система), яким є служба правопорядку, а також її діяльності (розробка та прийняття рішень, їх реалізації, визначення обсягу та характеру інформації, форм її обробки та передачі) тощо.

Головними елементами правового статусу Служби правопорядку є призначення, завдання, функції, конкретні владні повноваження й відповідальність, які утворюють серцевину правового статусу і будуть розглянуті нижче.

Правовий статус суб'єктів права складається

з об'єктивних, фактично існуючих елементів, виявивши та проаналізувавши які, в цілому можна пізнати явище комплексно. Усвідомивши правовий статус як цілісну систему, серед структурних елементів якої можна виділити головні, можна з'ясувати характер її взаємозв'язків з середовищем функціонування. Застосовуючи системний метод дослідження, можна визначити поняття «правовий статус» як комплексне юридичне явище, що визначає статус (становище) суб'єкта у відповідній системі, відокремити його статистичні й допоміжні елементи [16, с. 109]. А. М. Куліш зазначає, що питання правового статусу державного органу в юридичній літературі донедавна зводилося, головним чином, до визначення його компетенції, встановленого законодавством кола прав та обов'язків [17, с. 86], що не розкриває повністю зміст поняття «правовий статус». Під правовим статусом державного органу, як правило, розуміють певну сукупність повноважень юридично-владного характеру, реалізація яких забезпечує виконання покладених на нього завдань [18, с. 95]. Але О. М. Бандурка застерігає, що таке визначення є досить вузьким, воно не охоплює значної частини питань організації і діяльності державних органів, які визначають їх правовий стан або статус (ці два поняття часто ототожнюються, розглядаються як синоніми) [19, с. 125].

Ми вважаємо, що більш доцільною є позиція тих авторів, які розглядають правовий статус суб'єктів права через їх правосуб'єктивність, тобто включають у правовий статус призначення органів, їх завдання, функції, компетенцію і повноваження, форми, методи та цілі діяльності [20, с. 13–21].

О. Я. Якимов вважає за необхідне виділяти у правовому статусі державного органу певні блоки – цільовий, до якого включає призначення та завдання органу (в тому числі і його функції); структурно-організаційний, до якого відносить питання утворення органу, його структуру, штати; компетенцію та відповідальність [21, с. 34]. Спірним є віднесення як самостійного блоку компетенції та відповідальності, адже під компетенцією, як було вказано вище, розуміють коло питань, які уповноважений вирішувати державний орган. Компетенція нерозривно пов'язана з функціями та завданнями. О. Я. Якимов не виділяє обов'язки і права, які в науковій літературі розглядають спільно й об'єднують терміном «повноваження» [22, с. 319], а також форми і методи діяльності, які можна було б умовно назвати, за

пропозицією О. О. Бандурки, функціональним блоком, об'єднавши функції та повноваження.

Т. В. Сараскіна основними характеристиками правового статусу державних органів називає: встановлення призначення органу та його місця в системі органів виконавчої влади, мету утворення органу; визначення сфери його діяльності, формулювання його завдань і функцій; встановлення прав та обов'язків (повноважень) щодо здійснення поставлених перед ним завдань та функцій у певній галузі чи сфері його відання; наділення його правом приймати відповідні правові акти, міру відповідальності органу та його посадових осіб за порушення законності в діяльності органу; порядок формування структури, штатів фінансування, порядку ліквідації; компетенція в прийнятті, реалізації і , контролі за виконанням власних рішень; інформаційне забезпечення органу виконавчої влади та його структурних підрозділів [23, с. 73–74].

Для визначення правового статусу державного органу А. Т. Комзюк вважає за необхідне з'ясувати його місце в загальній системі виконавчої влади, рівень і форму його правового регулювання; визначити межі його відання, визначити сферу суспільних відносин, які регулюються даним органом, перелічити об'єкти, йому підпорядковані, з'ясувати коло завдань, на нього покладених, сукупність прав і обов'язків (правомочностей) та його посадових осіб при виконанні покладених на орган функцій, тобто визначити міру, можливої поведінки органу та його посадових осіб при виконанні ними своїх функцій (права), а також міру їх обов'язкової поведінки (обов'язки) [24, с. 63].

Правовий статус державного органу з'ясовується, на думку Д. А. Вечерні на, через відповіді на такі запитання: органом якого рівня влади є даний орган; до, якого виду органів влади він належить за своїм призначенням; хто утворює даний орган; кому орган підпорядкований, піднаглядний, перед ким відповідальний; яку компетенцію має даний орган; хто йому підзвітний та підконтрольний; якою є юридична природа актів даного органу; якими державними символами може користуватись; які джерела фінансування органу; чи володіє орган правами юридичної особи [25, с. 26–29].

Правовий статус визначає характер, призначення, вид та місце державного органу у системі органів виконавчої влади, у зв'язку з чим Д. Д. Цабрія вважає, що правовий статус

характеризується: а) офіційною назвою органу; б) порядком та способом його утворення; в) територією діяльності; г) метою діяльності, завдань і функцій; д) обсягом та характером владних повноважень; е) порядком вирішення в органі підвідомчих питань; ж) відповідальністю; з) джерелами фінансування органу; и) наявністю, або відсутністю прав юридичної особи; і) правом і обов'язком мати певну внутрішню структуру; і) правом та обов'язком користуватися державними символами [26, с. 126–131].

Розглядаючи різні визначення поняття правового статусу, можна узагальнити, що правовий статус – це регламентоване нормами права існуюче становище суб'єкта в певній системі, яке залежить від структури, прав, завдань і відповідальності. Але Ю. П. Єременко дає дефініцію правового статусу, виходячи з його структури: «правовий статус – це юридичний вираз соціальної свободи особистості у вигляді системи прав та обов'язків» [27], а А. Б. Венгеров вважає, що «правовий статус – сукупність прав, свобод, обов'язків та відповідальності особистості» [28]. М. І. Матузов писав, що правовий статус являє собою не лише сукупність прав, свобод та обов'язків особистості, а й її законних інтересів, гарантованих державою [29, с. 114].

У юридичній літературі існують і такі поняття, як «спеціальний правовий статус», під яким розуміють правовий статус особи у сфері професійної трудової діяльності [30], «правовий статус службовців», який являє собою сукупність прав, обов'язків, обмежень, заборон, відповідальності, встановлених законодавством для окремих категорій посадових осіб.

Особливості правового статусу різних категорій посадових осіб визначаються покладеними на них обов'язками й характером службових повноважень, специфікою діяльності органів, в яких вони служать [31]. Під адміністративно-правовим статусом посадової особи А. М. Костюков пропонує, розуміти регульоване нормами права становище посадової особи в органі управління, що характеризує найменування посадової особи та її місце у службовій ієрархії, функції, повноваження, гарантії реалізації повноважень і відповідальність [32, с. 21–23]. До елементів правового статусу посадових осіб можна включити трудову правосуб'єктність службовців, їх основні (статутні) трудові права й обов'язки, гарантії цих прав і відповідальність за невиконання обов'язків. Під трудовою правосуб'єктністю службовців розуміють встановлена законодавством

здатність виконувати певні службові обов'язки з настанням відповідного віку. Трудова правосуб'єктність встановлюється діючим законодавством, як правило, з досягненням громадянами 16-річного віку.

Як бачимо, поряд із «правовим статусом» державного органу в науковій літературі використовуються поняття «правовий статус особистості» та «правове становище особистості». Н. В. Вітрук [33], В. О. Кучинський [34] запропонували розмежовувати поняття правового статусу органу та правового становища посадової особи, оскільки перше є частиною (ядром), другого. У цьому випадку, як вони вважають, розбіжності в термінології призводять до нечіткого розуміння правового статусу як однієї з ключових категорій юридичної науки.

М. І. Матузов [29], виходячи з того, що законодавство та інші нормативні акти з прав людини поняття «правовий статус» та «правове становище» особистості не розрізняють, вважають, що їх слід вживати як ідентичні. Вважаючи, що вони є рівнозначними, Л. Д. Воеводін [35] вказує, що поняття «правовий статус» та «правове становище» широко вживались у законодавстві та в юридичній літературі як у минулі часи, так і нині. Як правило, їх застосовують тоді, коли йдеться про характеристику становища того або іншого суб'єкта правового спілкування і коли, за порівняно рідкісним винятком, не розрізняють між поняття «становище» і «статус», що дозволяє розуміти їх як синоніми.

Правове становище Служби правопорядку як суб'єкта адміністративного права характеризується його адміністративно-правовим статусом. Виходячи із загального розуміння категорії правового статусу в юридичній науці, адміністративно-правовий статус є регламентоване нормами адміністративного права становище Служби правопорядку, яке характеризується сукупністю її прав, обов'язків, гарантій діяльності. Наявність адміністративно-правового статусу означає, що працівники Служби правопорядку мають визначену адміністративно-правовими нормами компетенцію – «предмети відання, права і обов'язки (повноваження), несуть відповідальність за дії або бездіяльність у межах власної чи делегованої компетенції, виконують публічні, виконавчо-розпорядчі, дозвільно-реєстраційні, контрольні функції, беруть участь в адміністративних правовідносинах регулятивного чи охоронного характеру» [36].

Статус, основні завдання, організація та принципи діяльності Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, права та обов'язки, заходи соціального і правового захисту, відповідність її військовослужбовців професійним вимогам визначені Законом України «Про Військову службу правопорядку у Збройних силах України» [37]. Компетенція Служби правопорядку полягає в подальшому зміцненні законності, правопорядку та військової дисципліни у Збройних Силах України, забезпеченні конституційних прав військовослужбовців.

Загальна компетенція Військової служби правопорядку у Збройних силах України визначається завданнями Збройних Сил України у сфері оборони. Стаття 17 Конституції України проголошує, що захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, всього українського народу. Оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності покладаються на Збройні Сили України. Забезпечення безпеки і захист державного кордону України покладається на відповідні військові формування-та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначена законом [6, с. 493–494]. Державна політика у сфері оборони визначається Воєнною доктриною [38]. Воєнна доктрина – це система поглядів і положень, які встановлюють напрямок військового будівництва, підготовки країни та Збройних Сил до можливої війни, засоби і форми її ведення.

Воєнна доктрина України має оборонний характер, вона охоплює воєнно-політичні, воєннотехнічні та воєнно-економічні аспекти [39].

У Воєнній доктрині проголошено, що Україна є позаблоковою, нейтральною державою, що оборона України базується на здатності і готовності органів державної влади, усіх ланок Воєнної організації України, органів місцевого самоврядування, Цивільної оборони України, національної економіки до переведення, в разі необхідності, з мирного на воєнний стан та відсічі збройної агресії, ліквідації збройного конфлікту, а також готовності населення і території держави до оборони. Під обороною слід розуміти систему політичних, економічних, соціальних, воєнних, науковотехнічних, інформаційних, організаційних, інших заходів держави щодо підготовки до збройного захисту та її захист у разі збройної агресії або збройного конфлікту. Для реалізації

захисту суверенітету і територіальної цілісності країни створюються сили, засоби й органи, здатні спільними зусиллями виконати це завдання.

Міністерство оборони України як центральний орган виконавчої влади забезпечує проведення в життя державної політики у сфері оборони, функціонування, бойову та мобілізаційну готовність, боєздатність і підготовку Збройних Сил України до здійснення покладених на них функцій і завдань [40, с. 384]: військова служба правопорядку входить до структури Збройних Сил України, яка згідно із законом України [41] включає в себе:

а) Міністерство оборони України – центральний орган виконавчої влади і військового управління, у підпорядкуванні якого перебувають Збройні Сили України;

б) Генеральний штаб Збройних Сил України як основний орган військового управління;

в) види Збройних Сил України:

– Сухопутні війська України;

– повітряні сили;

– Військово-морські сили;

г) об'єднання, з'єднання, військові частини, військові навчальні заклади, установи та організації, що не належать до окремих видів Збройних Сил України.

Військова служба правопорядку у Збройних Силах України є важливим компонентом системи підтримання правопорядку та військової дисципліни.

Компетенція Військової служби правопорядку у Збройних Силах України ґрунтується на засадах :

– вірності конституційному обов'язку та військовій присязі;

– верховенства права, законності та гуманності, поваги до людини, її конституційних прав і свобод;

– гласності, відкритості для демократичного цивільного контролю;

– поєднання єдиноначальності й колегіального розроблення найбільш важливих питань;

– комплектування шляхом призову громадян на військову службу та прийняття на військову службу за контрактом;

– постійної бойової та мобілізаційної готовності;

– збереження державної та військової таємниці;

– виховання військовослужбовців на патріотичних, бойових традиціях українського народу, додержання військової дисципліни;

– забезпечення державного соціально-

економічного та соціально-правового захисту громадян, які перебувають на службі у Збройних Силах України, а також членів їх сімей;

– заборона створення і діяльності організаційних структур політичних партій [41].

Повноваження, статус і призначення Військової служби правопорядку у Збройних силах України передбачені в ст. 1 Закону України «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України» [42, с. 225].

Згідно із законом Військова служба правопорядку у Збройних Силах України (далі – Служба правопорядку) – це спеціальне правоохоронне формування у складі Збройних Сил України, призначене для забезпечення правопорядку і військової дисципліни серед військовослужбовців Збройних Сил України у місцях дислокації військових частин, у військових навчальних закладах, установах та організаціях (далі – військові частини), військових містечках, на вулицях і в громадських місцях; для запобігання злочинам, іншим правопорушенням у Збройних Силах України, їх роз-

криття і припинення; для захисту життя, здоров'я, прав і законних інтересів військовослужбовців, військовозобов'язаних під час проходження ними зборів, працівників Збройних Сил України, а також для захисту майна Збройних Сил України від розкрадання та інших протиправних посягань, а також для участі у протидії диверсійним проявам і терористичним актам на військових об'єктах.

Таким чином, компетенцію Служби правопорядку можна визначити як сукупність юридично встановлених прав і обов'язків, що визначають її місце в системі Збройних Сил України, як правовий засіб (форму) розподілу діяльності зі зміцнення законності, правопорядку та військової дисципліни у Збройних Силах України та забезпечення конституційних прав військовослужбовців, а повноваження – як право та можливості діяти в різних ситуаціях, відповідно до обставин, функції та завдання, спрямовані на виконання компетенції Служби і правопорядку.

Література

1. Чуйко З. Питання конституційних засад національної безпеки в Україні / З. Чуйко // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – № 3 (54). – С. 137–139.
2. Юридична енциклопедія. Т. 1. – К., 1998. – 667 с.
3. Про Концепцію (основи державної політики) національної безпеки України : постанова Верховної Ради України від 16 січ. 1997 р. № 3/97 // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 10. – Ст. 85.
4. Про основи національної безпеки України : закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.
5. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.
6. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. / С. Г. Стеценко. – К. : Атіка, – 2007. – 622 с.
7. Цабрия Д. Д. Проблемы установления правового положения органа управления : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. юрид. наук / Д. Д. Цабрия. – М., 1976. – 19 с.
8. Демдинов Б. Д. Теоретические проблемы правового статуса субъекта Российской Федерации / Б. Д. Демдинов // Сибирский юридический вестник. – 2003. – № 3. – 770 с.
9. Бачило И. Л. Функции органов управления (правовые проблемы оформления и реализации) / И. Л. Бачило. – М., 1976. – 200 с.
10. Лазарев Б. М. Компетенция органов управления / Б. М. Лазарев. – М., 1972. – 546 с.
11. Стариков Ю. Н. Службное право : учебник / Ю. Н. Стариков. – М., 1996. – 698 с.
12. Кутафин О. Е. Компетенция местных органов : учеб. пособие / О. Е. Кутафин, К. Ф. Шеремет. – М., 1996. – 224 с.
13. Кравченко В. В. Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні (основи муніципального права) : навч. посіб. / В. В. Кравченко, М. В. Пітнік. – К., 2001. – 176 с.
14. Тихомиров Ю. А. Основные черты компетенции представительских органов власти / Ю. А. Тихомиров // Вопросы развития и совершенствования народного представительства в СССР. – М., 1986. – С. 7.
15. Солоненко О. М. Теоретико-правовая конструкция понятия «компетенция місцевого самоврядування» : монографія / О. М. Солоненко. – К., 2001. – 134 с.
16. Кучинский В. А. Личность, свобода, право / В. А. Кучинский. – М. : Радуга. – 1978. – 188 с.
17. Куліш А. М. Організаційно-правові засади функціонування правоохоронної системи України : монографія : в 2 ч. Ч. 1 / А. М. Куліш. – Суми : Вид. Сум. держ. ун-ту, 2007. – 220 с.
18. Угровецький О. П. Система оподаткування в Україні: становлення, адміністрування, реформування : монографія / О. П. Угровецький. – Х. : Золота миля, 2009. – 326 с.
19. Бандурка О. О. Управління державною податковою службою в Україні : монографія / О. О. Бандурка. – Х. : Вид. НУВС, 2005. – 326 с.

20. Авер'янов В. Б. Виконавча влада: конституційні засади і шляхи реформування / В. Б. Авер'янов, О. Д. Крупчан. – Х. : Право, – 1998. – С. 13–21.
21. Якимов О. Я. Субъекты административной юрисдикции (правовой статус и его реализация) : монография. Ч. 1 / О. Я. Якимов. – М. : ВНИИ МВД РСФСР, 1996. – С. 34.
22. Общая теория права и государства : учебник / [под ред. В. В. Лазарева]. – М., 1996. – С. 319.
23. Сараскіна Т. В. Організаційно-правові засади діяльності податкової міліції в Україні : дис. ... канд. юрид. наук / Т. В. Сараскіна. – Х., 2000. – 212 с.
24. Комзюк А. Т. Адміністративно-правові засоби здійснення митної справи : дис. ... канд. юрид. наук / А. Т. Комзюк. – Х., 2003. – 196 с.
25. Вечернин Д. А. Адміністративно-правовой статус федеральных органов налоговой милиции : дис. ... канд. юрид. наук / Д. А. Вечернин. – Екатеринбург, 1999. – 210 с.
26. Цабрия Д. Д. Статус органа управления / Д. Д. Цабрия // Советское государство и право. – 1978. – № 2. – С. 126–131.
27. Еременко Ю. П. Предмет российского конституционного права / Ю. П. Еременко. – Ростов н/Д, 1996. – 50 с.
28. Венгеров А. Б. Теория государства и права / А. Б. Венгеров. – М., 1988. – 624 с.
29. Матузов М. И. Личность Права. Демократия. Теоретические проблемы субъективного права : монография / М. И. Матузов. – Саратов, 1972. – С. 114.
30. Манохин В. М. Российское административное право : учебник / В. М. Манохин, Ю. С. Адушкин, З. А. Багишаев. – М., 1996. – 472 с.
31. Стариков Ю. Н. Службное право : учебник / Ю. Н. Стариков. – М., 1996. – 698 с.
32. Костюков А. Н. Должностное лицо: административно-правовой статус / А. Н. Костюков // Известия вузов. – 1987. – № 2. – С. 21–23.
33. Витрук Н. В. Правовой статус личности в СССР. Реальный социализм: теория и практика / Н. В. Витрук. – М. : Юрид. лит., 1985. – С. 176.
34. Кучинский В. А. Личность, свобода, право / В. А. Кучинский. – М. : Юрид. лит., 1978. – С. 208.
35. Воеводин Л. Д. Юридический статус личности в России / Л. Д. Воеводин. – М. : Изд-во МГУ, 1997. – 304 с.
36. Адміністративне право України. Академічний курс : у 2 т. Т. 1 / [ред. кол. В. Б. Авер'янов (голова) та ін.] – К., 2004. – 584 с.
37. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 32. – Ст. 223.
38. Про Военну доктрину України : указ Президента України від 15 черв. 2004 р. № 648/2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
39. Кравчук М. В. Правові основи будівництва Національних Збройних Сил України : монографія / М. В. Кравчук. – Івано-Франківськ : Плай, 1997. – 291 с.
40. Ліпкан В. А. Національна безпека України : навч. посіб. / В. А. Ліпкан. – К. : КНБ, 2009. – 574 с.
41. Про Збройні Сили України : закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 9. – Ст. 108.
42. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 32. – Ст. 225.

Надійшла до редколегії 10.03.2010

Анотації

Розглянуто компетенцію та повноваження Військової служби правопорядку у Збройних силах України. Проаналізовано правове забезпечення її діяльності.

Рассмотрена компетенция и полномочия Военной службы правопорядка в Военных Силах Украины. Проанализировано правовое обеспечение ее деятельности.

Competence and authorities of military service of law and order in Armed forces of Ukraine are considered. Legal guaranteeing of its activity is analyzed.